

החוג לחינוך

שנה"ל תשע"ב

החוג לחינוך

ראש החוג
פרופ' כהן אדיר

חברי הסגל האקדמי *

פרופ' מן המניין: פרופ' כהן אדיר.

פרופ' חבר: פרופ' אבו בקר חאולה (מומחה), פרופ' ציישינסקי אורנה.

מרצה בכיר: ד"ר אורבך רחל, ד"ר גץ שלמה, ד"ר לופי דובי, ד"ר פלג אורה.

מרצה: ד"ר ארגמן יוסי (מומחה), ד"ר ארנון צחי, ד"ר דור אסנת, גב' פורטל

חביבה (מומחה), ד"ר רז אלון.

עמיתי הוראה: פרופ' תדמור ישעיהו, ד"ר ארגוב ניר, ד"ר בן נון מירב, ד"ר ברנשטוק גלית,

ד"ר לפידות- לפלר נעם, מר מרכוס אוהד, גב' רז מיכל, גב' תירוש אלון מיכל.

* יתכנו שינויים ברשימת סגל ההוראה.

מרכזת החוג

גב' ברגר שירי

טל': 04-6423513

פקס: 04-6423512

שעות קבלה: ימים א'-ה' 12:30 - 10:00 בנין רב תכליתי 2, קומה 1.

מענה טלפוני: ימים א'-ה' 09:00-10:30

e-mail: shirib@yvc.ac.il

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר ראשון בחוג לחינוך היא להעניק לסטודנטים הלומדים בו השכלה אקדמית המקיפה ידע רחב ומושגים מגוונים מתחום החינוך, וכן כלים לפעולה חינוכית-כמורים בעתיד, כהורים, כבעלי תפקידים במערכת החינוך וכאזרחים מעורבים. במסגרת הלימודים בחוג ייפגשו התלמידים עם הדעת שהצטברה בתחומים השונים של החינוך, יפתחו חשיבה מדעית, בחינה של תורות, אידיאולוגיות, תפיסות חינוכיות, ערכים ושיטות בחינוך. הם ירכשו הבנה של תהליכים חינוכיים, יכירו את התפיסות הפילוסופיות, החברתיות והפסיכולוגיות לפיתוח גישה מושכלת בחקר החינוך וביישומו הלכה למעשה. הלימודים בחוג יעודדו פתיחות לאלטרנטיבות בחינוך, למימוש ריבוי האינטליגנציות בחינוך, לשילוב של טיפוח קוגניטיבי, מצוינות מדעית, עם גישות טיפוליות ויצירתיות. הלימודים וההתנסויות בחוג יחתרו להניח יסודות למילוי תפקידים בחינוך ולהכשרת עתודה של מנהיגות חינוכית בעלת כלים מקצועיים לפיתוח ולקידום מערכת החינוך.

תוכנית הלימודים

בשנת הלימודים הראשונה ילמדו סטודנטים את לימודי היסוד והמבואות המקובלים בכל החוגים לחינוך בארץ ובהם מחקר וסטטיסטיקה, פילוסופיה, פסיכולוגיה וסוציולוגיה של החינוך. כבר בשנה זו, כדי להרחיב את טווח היכרותם עם ההיבטים היצירתיים בתחומי החינוך השונים, יחויבו התלמידים בקורס בחירה מתחומי החינוך היצירתי. בשנה השנייה ילמדו הסטודנטים מחקר איכותני; ייחשפו לתחומי החינוך השונים: מבוא לניהול ופיתוח תוכניות לימודים, מבוא לחינוך מיוחד ומבוא ליעוץ. בשנה השלישית יעמיקו את לימודי ההרחבה באמצעות קורסי בחירה, ישתתפו בסמינריון וישתלבו בפרקטיקום אשר במהלכו יתנסו בעבודה בשטח ויבצעו מיזמים בתחום החינוכי-חברתי.

תכנים

תחילה מוקנים בקורסי מבוא, שתכניהם נושאים אופי כללי, יסודות החינוך: הפילוסופיים, הפסיכולוגיים, הסוציולוגיים והאנתרופולוגיים. מכאן ואילך מתפצלים תכני הלימוד לנושאים מוגדרים: פסיכולוגיה התפתחותית, החינוך המיוחד, היבטים חברתיים ותרבותיים במוסדות החינוך, ניהול ופיתוח תוכניות לימודים, ועוד. ההתנסות בשדה-הפרקטיקום-הינה חלק בלתי נפרד מתוכנית הלימודים. היא נועדה להבהיר ולהמחיש מושגים מופשטים הנלמדים בחדר הכיתה ולהצביע על אופן התגלותם במוסדות החינוך עצמם. באמצעות הפרקטיקום מתחדדות אצל הסטודנטים תובנות ורגישויות ביחס לנעשה בבתי הספר וכן הם רוכשים כישורי חינוך.

שנה א'	קוד הקורס	שם הקורס	נ"ז	שש"ס	ציון עובר
	33021	מחקר חינוכי וסטטיסטיקה א'	2	2	60
		מחקר חינוכי וסטטיסטיקה א'-תרגיל	0	2	
	33022	מחקר חינוכי וסטטיסטיקה ב'	2	2	60
		מחקר חינוכי וסטטיסטיקה ב'-תרגיל	0	2	
	33027	שימושי מחשב בחינוך	2	2	75
	33026	מבוא לפסיכולוגיה של החינוך	2	2	60
		מבוא לפסיכולוגיה של החינוך-תרגיל	0	2	
	33024	מבוא לסוציולוגיה של החינוך א'	2	2	60
		מבוא לפסיכולוגיה של החינוך א'-תרגיל	0	2	
	33025	מבוא לסוציולוגיה של החינוך ב'	2	2	60
		מבוא לסוציולוגיה של החינוך ב'-תרגיל	0	2	
	33028	קביעת מדיניות החינוך בישראל	2	2	60
	33023	מבוא לפילוסופיה של החינוך	2	2	60
		מבוא לפילוסופיה של החינוך-תרגיל	0	2	
	33029	סוגיות בחינוך לערכים	2	2	60
		חובת בחירה: יש לבחור 1 מקורסי הבחירה:			
	33068	היבטים פוליטיים וחברתיים של חינוך בחברה מרובת קונפליקטים	2	2	60
	33066	חינוך לשלום -היבטים מקומיים וגלובליים	2	2	60
סה"כ					
			20	32	

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב'

- ציון עובר של 60 לפחות בכל אחד מהקורסים.
- ציון ממוצע משוקלל של 70 בתום שנה א'.

שנה ב'	קוד הקורס	שם הקורס	נ"ז	שש"ס	ציון עובר
	33036	מחקר איכותני בחינוך	2	2	60
		מחקר איכותני בחינוך-תרגיל	0	2	
	33033	מבוא לחינוך מיוחד	2	2	60
	33038	מבוא לניהול ופיתוח תכניות לימודים	2	2	60
	33061	מערכות החינוך בישראל וארגוניה	2	2	60
		מחקר כמותי בחינוך	2	2	
		מחקר כמותי בחינוך-תרגיל	0	2	
	27012	כתיבה מדעית	2	2	60
		פסיכולוגיה חברתית	2	2	
	33037	מבוא לייעוץ	2	2	60
		קורסי בחירה	6	6	
סה"כ					
			20	24	

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג'

- ציון ממוצע משוקלל של 70 בתום שנים א' + ב'
- ציון עובר בקורסים "מחקר איכותני בחינוך ושיטות מחקר כמותי בחינוך"
- או "שיטות מחקר א'+ב" מהווה קדם לסמינריון מחקר
- פירוט תכנית הלימודים לפי שילובים ניתן למצוא בארכיון שנתונים-תחת הקובץ "תכניות דו חוגיות" בהתאם לשנת התחלת הלימודים במכללה.

שנה ג'	קוד הקורס	שם הקורס	נ"ז	שש"ס	ציון עובר
	33046	פסיכולוגיה התפתחותית	4	4	60
	33054	פרקטיקום	4	4	60
	33050	תורת האישיות	2	2	60
		סמינריון	6	4	75

- **סטודנט שנה ג'**-באחריות הסטודנט לבדוק את גיליון הציונים ולוודא שבתום שנה"ל סיים את כל חובותיו והשלים את מלוא נקודות הזכות הנדרשות לתואר.
- סיום לימודים: קבלת תעודת הסיום **מותנית** בהשלמת 60 נקודות זכות וקבלת ציון 75 לפחות בעבודה סמינריונית.

שנה א'

קורסי חובה

מחקר חינוכי וסטטיסטיקה א'

הקורס יסקור מגוון נושאים, החל ממונחי יסוד בשיטות מחקר (סוגי משתנים, מערכי מחקר, השערות וכד') ובסטטיסטיקה תיאורית: סולמות מדידה, אופני הצגת נתונים, מדדי מרכז, מדדי פיזור, מדדים למיקום יחסי ומדדי קשר. כמו כן, הקורס יכלול שימוש ברגרסיה לינארית.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 33021 מר אוהד מרכוס א' 45:11-15:10

מחקר חינוכי וסטטיסטיקה א'-תרגיל

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת'

א' 33021 מר זובידאת סלמאן א' 45:13-15:12

מחקר חינוכי וסטטיסטיקה ב'

הקורס יסקור מגוון נושאים, החל מסוגי התפלגויות (בינומית, נורמאלית), התפלגות דגימה, מבחני השערות להסקה סטטיסטית (מבחן Z, מבחן t, מבחני t לשני מדגמים תלויים ובי"ת), רווח סמך, מבחנים א-פרמטריים ומבוא לניתוח שונות.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

ק: 33021

ב' 33022 מר אוהד מרכוס א' 00:10-30:08

מחקר חינוכי וסטטיסטיקה ב'-תרגיל

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת'

ב' 33022 מר זובידאת סלמאן א' 45:11-15:10

מבוא לפילוסופיה של החינוך

הכרת הקשר בין פילוסופיה לחינוך ופיתוח יכולת לבחון סוגיות מחיי היומיום בדרך פילוסופית. הקשר בין פילוסופיה של המוסר לערכים ולתפיסות חינוכיות. ידונו סוגיות פילוסופיות של מהות החינוך והלמידה וכיצד לחוות תהליך של חינוך ולא רק רכישת ידע. חינוך כדרך להתפתחות יוצרת, אחראית ולגילוי של הומניזם, ומודעות עצמית יחד עם יכולת להזדהות ולהבין את עולמו של האחר-החינך. את הדרך נעבור בעזרתם של הוגים שעסקו במוסר ובחינוך תוך כדי קריאת טקסטים בכיתה ובבית.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 33023 ד"ר גלית ברנשטוק א' 45:17-15:16 (מעודכן נכון ל-10.08.11)

מבוא לפילוסופיה של החינוך-תרגיל

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת'

א' 33023 מר פיני לוזון ב' 45:11-15:10 (מעודכן נכון ל-10.08.11)

א' 33023 מר פיני לוזון ב' 45:13-15:12 (מעודכן נכון ל-10.08.11)

מבוא לסוציולוגיה של החינוך א'

מטרת הקורס להקנות לסטודנט מושגי יסוד ותיאוריות מרכזיות בסוציולוגיה ובסוציולוגיה של החינוך, ככלים לניתוח ולהבנה של מערכת החינוך, של המציאות הבית ספרית ושל תהליכי חינוך כחלק מהמציאות החברתית הכללית בארץ ובעולם. ביניהם: חיברות וסטייה, הון אנושי וריבוד, שוויון הזדמנויות ומצוינות, בידול ואינטגרציה, פלורליזם ואחידות, מבחני מיון והשכלה גבוהה. הקורס יאפשר לסטודנטים להעריך את השפעת החברה על החינוך ואת אפשרויותיו של הפרט להשפיע על מערכת החינוך ובתוך מערכת החינוך.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 33024 ד"ר שלמה גץ ד' 45:13-15:12

מבוא לסוציולוגיה של החינוך א'-תרגיל

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת'

א' 33024 גב' מיכל שמיר ב' 10:15-11:45

א' 33024 גב' עמית רוטמן ב' 17:00-18:30 (מעודכן נכון ל- 09.10.11)

מבוא לסוציולוגיה של החינוך ב'

מטרת הקורס להקנות לסטודנט מושגי יסוד ותיאוריות מרכזיות בסוציולוגיה ובסוציולוגיה של החינוך, ככלים לניתוח ולהבנה של מערכת החינוך, של המציאות הבית ספרית ושל תהליכי חינוך כחלק מהמציאות החברתית הכללית בארץ ובעולם. ביניהם: חיברות וסטייה, הון אנושי וריבוד, שוויון הזדמנויות ומצוינות, בידול ואינטגרציה, פלורליזם ואחידות, מבחני מיון והשכלה גבוהה. הקורס יאפשר לסטודנטים להעריך את השפעת החברה על החינוך ואת אפשרויותיו של הפרט להשפיע על מערכת החינוך ובתוך מערכת החינוך.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

ק: 33024

ב' 33025 ד"ר שלמה גץ ד' 10:15-11:45

מבוא לסוציולוגיה של החינוך ב'-תרגיל

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת'

ב' 33025 גב' מיכל שמיר ד' 12:15-13:45

ב' 33025 גב' עמית רוטמן ד' 16:30-18:00

מבוא לפסיכולוגיה של החינוך

הקורס נועד להקנות לתלמידים מושגי יסוד בפסיכולוגיה, הן במישור הקונספטואלי והן במישור המחקרי. יסקרו עמדות תיאורטיות בסיסיות כגון העמדה הפסיכואנליטית, הגישה הקוגניטיבית והגישה ההתנהגותית, המציגות כל אחת תמונה שונה של טבע האדם ומהותו הפסיכולוגית. כן יסקרו תיאוריות של למידה, זיכרון, מוטיבציה רגשית, ושאלות מרכזיות בפסיכולוגיה התפתחותית כמו גם מושגי יסוד בפסיכופתולוגיה ופסיכותרפיה, בעיקר כפי שנוגעות לילדים ונוער. נקודות בסיסיות בפסיכולוגיה של גיל הנעורים ידונו גם כן. התלמידים יקבלו תמונה רחבה של התחום שתקנה להם התמצאות ראשונית בתחום.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

ב' 33026 גב' מיכל אלון תירוש ד' 08:30-10:00

מבוא לפסיכולוגיה של החינוך-תרגיל

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת'

ב' 33026 גב' לימור ודס ד' 12:15-13:45

ב' 33026 גב' לימור ודס ד' 16:15-17:45

שימושי מחשב בחינוך

הקורס עוסק בהקניית יסודות ומיומנויות בשימוש המחשב האישי במספר תחומים עיקריים: הכרת המחשב ומערכות הפעלה WINDOWS, עיבוד תמלילים WORD, מידענות אינטרנט, מחולל מצגות PowerPoint וגיליון אלקטרוני EXCEL. הקורס ייערך בכיתת מחשבים והלימודים ישולבו בעבודה מעשית. בקורס יושם דגש על פתוח מיומנויות בעריכת עבודה אקדמית.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 75 (בגיליון הציונים יירשם עובר/לא עובר)

א' 33027 גב' מיכל רז א' 14:15-15:45

א' 33027 גב' מיכל רז א' 18:15-19:45 (מעודכן נכון ל- 21.09.11)

קביעת מדיניות החינוך בישראל

מטרת הקורס היא להכיר את תהליכי קביעת מדיניות החינוך בישראל ואת ההשפעות האידיאולוגיות, הפוליטיות והחברתיות בהם, החל מתקופת היישוב ובמשך שנות קיומה של המדינה. שלושה צירים בקורס: (א) קביעת מדיניות החינוך בראייה היסטורית; (ב) לימוד חוקי חינוך עיקריים, המשקפים את מדיניות החינוך; (ג) בחינת מספר נושאי יסוד במדיניות החינוך: מטרת החינוך, התמודדות עם פערי השכלה ותרבות, החינוך במגזר הערבי, יוזמות ורפורמות בחינוך, הכשרת מורים.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 33028 ד"ר יוסי ארגמן ד' 14:15-15:45 (מעודכן נכון ל- 10.08.11)

סוגיות בחינוך לערכים

מהו ערך? מהו תוקפם המחייב של ערכים? דיון בקורתי בדילמות נבחרות במספר תחומי חינוך: ערכי החינוך האינטלקטואלי ודיון במתח שבין עמדה רציונאלית וספקנית לבין אמונה בערכים והמחויבות כלפיהם, הצגת אסכולות בתחום תורת המוסר ודיון במשמעויותיהן השונות בחינוך. דיון בדילמות בתחומי החינוך החברתי והפוליטי: מעורבות חברתית מול היסחפות בהמון, הבחנה בין יסודות רציונאליים ואי-

רציונאליים במצע פוליטי-חברתי, גבולות הדיון הפוליטי בכיתה, המתח שבין ערכי יהדות, ציונות ודמוקרטיה.

2 שש"ס / 2 ני"ז / ש' / 60

ב' 33029 ד"ר יוסי ארגמן ד' 14:15-15:45 (מעודכן נכון ל-10.08.11)

שנה א'-קורסי חובת בחירה

חינוך לשלום-היבטים מקומיים וגלובליים

האם תפקידו של החינוך לשקף, להסביר ולנתח את המצב החברתי בחברה שבה הוא פועל, או שמא מטרתו ליצור חשיבה מקורית ולשנות מציאות? במידה ומצבי קונפליקט הם אינהרנטיים בחברה אנושית רב-גונית, האם הניסיון למגר או לשכך קונפליקטים הוא חשוב כל כך? ואולי הקונפליקטים הם חלק בלתי נפרד מחברה חיה ובוועטת? מהן התיאוריות והפרקטיקות של התחום הנקרא "חינוך לשלום"? בקורס נבחן שאלות אלה בהקשר המקומי תוך התייחסות והשוואה לדוגמאות מהעולם. נעלה סוגיות מהותיות ותיאורטיות, שיכללו רפלקציה אישית לצד הסקירה וההערכה של העשייה בשטח.

2 שש"ס / 2 ני"ז / ש' / 60

א' 33066 ד"ר מירב בן נון ב' 08:30-10:00

היבטים פוליטיים וחברתיים של חינוך בחברה מרובת קונפליקטים

בחברות בהן קיימים קונפליקטים מהותיים, לחינוך מוקצה תפקיד כפול. הראשון הוא הכנת התלמידים לחיות חיים מלאים ומשמעותיים על ידי הענקת כלים, מיומנויות, ידע, ופיתוח יכולות חשיבה שיקדמו השתלבות בחברה משתנה. תפקידו השני של החינוך הוא הכנת התלמידים להתמודדות עם האתגרים המורכבים שמציב הקונפליקט, ביניהם הכרת האחר. מטבעם של קונפליקטים שהם מחדדים שאלות ערכיות ומוסריות של חברה וממשל. מערכות חינוך, אשר מבטאות הלכי רוח חברתיים, הופכות להיות זירות של מאבק. כיצד ניתן להבין ולנתח מצב זה? נעשה זאת תוך בחינה של תיאוריות, מקרי-בוחרן היסטוריים ודוגמאות בינלאומיות שיעמיקו את הדיון בזירה הישראלית.

2 שש"ס / 2 ני"ז / ש' / 60

ב' 33068 ד"ר מירב בן נון ג' 14:15-15:45

שנה ב'

מחקר איכותני בחינוך

מטרות הקורס: להקנות ידע בסיסי בביצוע ועריכת מחקרים אמפיריים תוך השוואה והבחנה ממחקרים איכותניים. להכיר מיומנויות בסיסיות בתכנון המחקר וביצועו על שלביו השונים הכרת כלים המשמשים לאיסוף נתונים ואסטרטגיות לעיבוד נתונים. קריאה וכתובת דוחות ומאמרים מחקרניים.

2 שש"ס / 2 ני"ז / ש' / 60

ב' 33036 פרופ' אורנה ציישינסקי ד' 10:15-11:45

מחקר איכותני בחינוך-תרגיל

2 שש"ס / 0 ני"ז / ת'

ב' 33036 גב' עמית רוטמן ד' 12:15-13:45

מבוא לייעוץ

מטרת הקורס היא עריכת היכרות ראשונית עם תחום הייעוץ באופן כללי ועם תחום הייעוץ החינוכי בפרט. במהלך הקורס יוצגו הנושאים בהם עוסקים בייעוץ חינוכי, הרקע ההיסטורי להתפתחות התחום, ההבדלים בין ייעוץ לפסיכולוגיה קלינית, יחסים בין עוזר/ת לנעזר/ת, ההכשרה הנדרשת לעיסוק בייעוץ חינוכי ומאפייני המערכת העושה שימוש בשירותים אילו. כמו-כן, יתוארו שיטות ייעוץ ודרכים להשגת מטרת הייעוץ החינוכי.

2 שש"ס / 2 ני"ז / ש' / 60

א' 33037 ד"ר דובי לופי ד' 08:30-10:00

מבוא לחינוך מיוחד

הקורס יעסוק ויבהיר מושגי יסוד הקשורים לחינוך מיוחד. יפורטו האוכלוסיות הזקוקות לחינוך מיוחד, אפיוני החריגויות, אופני השמה ודרכי חינוך המתאימים לכל אוכלוסייה. נפרוש את התהליכים ההיסטוריים בתוכם צמחה ההתייחסות המיוחדת לילדים בעלי צרכים מיוחדים בעולם המערבי וכן את ההקשרים החברתיים הרחבים שהשפיעו על קידום חוקים לחינוך מיוחד בארץ. הסטודנטים ילמדו את היתרונות בהשמה לחינוך המיוחד, יבינו את המורכבות והבעייתיות הקשורים בכך. יידון יחס החברה לחריגים שבתוכה, תוך דגש של שילוב ילדים חריגים במסגרות רגילות.

2 שש"ס / 2 ני"ז / ש' / 60

ב' 33033 ד"ר נעם לפידות לפלר ד' 14:15-15:45

מבוא לניהול ופיתוח תוכניות לימודים

השינוי המתמיד של החיים המודרניים מחייב אותנו ללמוד ללא הרף, אחרת נפסיק להיות רלבנטיים לשוק העבודה. הקורס, שיעסוק בתכנון פיתוח והפעלת תוכניות לימודים, יכניס את הלומד להגיון ולאמצעים העומדים מאחורי תוכניות הלימודים בתחומים שונים. הקורס יבחן את תרומת הטכנולוגיה לחינוך המודרני ויעסוק באמצעים ובדרכים העומדות לרשות האדם המבקש ללמד או להכשיר אנשים אחרים. סיום כל תוכנית לימודים מחייב מציאת דרכים להערכת התוכנית ומי שלמד באמצעותה. בסיום הקורס יפתח כל זוג תלמידים תוכנית לימודים מצומצמת ויצג אותה בפני הלומדים.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

ב' 33038 ד"ר ניר ארגוב ד' 45: 15-19

מערכות החינוך בישראל וארגוניה

בקורס נכיר את מבנה משרד החינוך על אגפיו ומחוזותיו ואת מבנה מערכת החינוך ונסה לעמוד על האידיאולוגיות המבנות אותם. כמו-כן נבחן את ההיבטים הריכוזיים של משרד החינוך אל מול מדיניות הביזור שלו, ונדון בקשיים שמתעוררים מהמבנה הקיים והאפשרויות שמבנה זה פותח לשינוי והתחדשות. לאחר מכן נבחן את תהליכי הפרטה ואת השינויים המבניים שחלו לאורך השנים בנושא זה. בהמשך נכיר תוכניות שונות של אגפי משרד החינוך בנושאים הקשורים לדמוקרטיה, שלום, צמצום פערים, הישגים לימודיים ושילוב ילדים בעלי צרכים מיוחדים. בנוסף נשאל באילו אופנים מאפשר משרד החינוך את פעולתם של בתי הספר האוטונומיים והאלטרנטיביים (דמוקרטי, אנתרופוסופי, חינוך ביתי) ובאילו אופנים הוא מגביל אותם.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 33061 ד"ר יוסי ארגמן ד' 45: 15-11

כתיבה מדעית (עבור סטודנטים בחוג לקרימינולוגיה, לימודים רב תחומיים ומדע המדינה)

במהלך הקורס נלמד את היסודות של כתיבה מדעית ועקרונות החיפוש במאגרי מידע מדעיים. נקרא מאמרים מתחומים שונים, ננתח את המבנה הבסיסי של הצגת חומר מדעי בכתבי-עת ונתרגל כתיבה של מאמרים בנושאים רלוונטיים.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 27012 גבי ליאור ברונר א' 45: 15-17

ב' 27012 גבי מיכל שמיר ה' 45: 15-13

שנה ג'

פסיכולוגיה התפתחותית

מטרת הקורס היא להקנות מושגי יסוד והבנה בסיסית של תהליכים התפתחותיים מההיריון ועד הזקנה. נושאי הלימוד יכללו שני כיוונים עיקריים והם: התפתחות כרונולוגית לפי הגיל הכוללת התפתחות בתקופת העוברות, ינקות, ילדות, גיל ההתבגרות, בגרות וזקנה. במקביל נעסוק בגישות תיאורטיות והסברים של התפתחות בתחומים השונים כמו התפתחות האישיות (גישה פסיכואנליטית), התפתחות חברתית (אריקסון), התפתחות המוסר (קולברג), התפתחות החשיבה האינטלקטואלית (פיאז'ה), והביטים פיזיולוגיים.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 60

ז: 33046

ב' 31012 ד"ר דובי לופי ג' 45: 30-11

תורת האישיות

הקורס ישאף להקנות לתלמיד מפגש ראשון עם תיאוריות אישיות, על המגוון הרחב של התחום ועל הדעות השונות המצויות בו. יסקרו תיאוריות שונות של אישיות, כל אחת על ראיית טבע האדם הנגזרת ממנה, ממצאים קליניים התומכים בממשותה, מבנים נפשיים רלוונטיים, דינאמיקה טיפולית כמו גם הבנה של שורשי האב-נורמאלי על פי כל גישה. יסקרו תיאוריות פסיכואנליטיות של אישיות, הכוללות את התיאוריה המוקדמת של פרויד על המודלים השונים שהיא מכילה, תיאוריות של יחסי-אובייקט, תיאוריות של העצמי (Self-psychology), כמו גם תורתם של אדלר, יונג ואריקסון. יוצגו גישותיהם של מלאני קליין, ויניקוט, וסליבן, תוך ניסיון להעמקה בתפיסות עולם פסיכו-דינאמית. לסיום, יוצגו תיאוריות הומניסטיות של אישיות, תוך דגש על חשיבתם של קרל רוג'רס ומאסלו. הקורס יבקש להעניק לתלמיד ראייה רחבה של התחום, כמו גם נקודות מבט ביקורתית על כל תיאוריה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

ב' 33050 ד"ר אלון רז ד' 45: 15-11

פרקטיקום

הפרקטיקום מיועד להעניק לסטודנטים הזדמנות להכין את עצמם באופן שיטתי להמשך הקריירה תוך התנסות בשדה החינוכי הפורמאלי ו/או הבלתי פורמאלי. במסגרת הקורס כל סטודנט יגבש תפיסה

חינוכית מקצועית ואישית הנובעת מתהליך למידה המשלב: (1) בירור מעמיק של החלומות, הערכים, והיכולות הייחודיים של כל סטודנט באופן אישי, (2) ניתוח ביקורתי של מערכות חינוכיות נורמטיביות באמצעות כלים התיאורטיים שנרכשו בתוכנית הלימודים, ו-(3) מפגש עם עשייה חינוכית חדשנית ועם אנשי חינוך בעלי חזון. המטלה המרכזית בקורס היא בניית תוכנית או גישה חינוכית הנותנת ביטוי מעשי לתוצאות תהליך הלמידה ושיוצג בכנס בסוף שנת הלימודים. כל סטודנט ילווה על ידי מנחה מקצועי והציון בקורס ייקבע על בסיס דיאלוג בין הסטודנט למנחה

4 שש"ס / 4 נ"ז / פ' / 60

ש' 33054 ד"ר נעם לפידות לפלר סמ' א' ד' 45: 15-15: 45 סמ' ב' ד' 45: 15-17: 16

סמינריונים

אינטליגנציות מרובות בחינות פסיכולוגיות, חינוכיות והוראתיות

הסמינריון יבקש לבחון את הגישות החדשות בחינוך המדגישות את הצורך להעמיד במרכז החינוך את פיתוחן של כוחות הנפש, להגדיל את הצדדים הריגושיים בחינוך. את הפעילות העצמית וההבעתית, להפוך את הילד הלומד מיצור רצפטיבי ליצור אקטיבי, לטפח את הכישורים השונים והמגוונים של הילד, החל בכישוריו הקוגניטיביים והמשך בכישוריו הריגושיים, האמנותיים, החברתיים, הקוגניטיביים, הגופניים-תנועתיים, מוסיקליים וכדומה. הסמינריון יתמקד בתיאוריה הלכה למעשה.

4 שש"ס / 6 נ"ז / סמ' / 75

ק: ציון עובר בקורס שיטות מחקר ורמת מתקדמים 2 או פטור מאנגלית

ש' 33100 פרופ' אדיר כהן ד' 45: 13-15: 12

התמודדות במצבי לחץ

הכרות עם מושגים תיאורטיים בנושאי פחדים, חרדות ומצבי לחץ אקוטים. התנסות במודלים ומיומנויות להתמודדות עם חרדה(למשל, דיאלוג פנימי, שליטה עצמית, נרטיבים, יעילות עצמית, ציור, פסיכודרמה, הרפיות, קלפים, ועוד). הקניית מיומנויות קבוצתיות ופרטניות להפחתת חרדה. הקניית מיומנויות קבוצתיות ופרטניות להתערבות בשעת חרום.

4 שש"ס / 6 נ"ז / סמ' / 75

ק: ציון עובר בקורס שיטות מחקר ורמת מתקדמים 2 או פטור מאנגלית

ש' 33102 ד"ר אורה פלג ד' 45: 13-15: 12

קורסי בחירה

ליקויי למידה

הקורס יעסוק בשלושת ליקויי הלמידה הקלאסיים שהם: ליקוי בקריאה (דיסלקציה), ליקוי בכתיבה (דיסגרפיה), וליקוי בחשבון (דיס קלקוליה). בנוסף לכך יעסוק הקורס בתחומים שהם לא ליקויי למידה קלאסיים אך מהווים קשיים משמעותיים בלמידה והם: הפרעות קשב וריכוז, הפרעות בזיכרון, הפרעות בהתמצאות מרחבית, והפרעות בתפיסת השפה. בקורס יסקרו הליקויים מההיבטים הבאים: הסיבות והגורמים להיווצרות הבעיה; דרך האבחון; דרך הטיפול; והשלכות רגשיות ונפשיות של ליקויי הלמידה על הילד/נער הנפגע. יוצגו דוגמאות מהשטח שיעזרו להבנת הבעיה ודרכי ההתמודדות.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 33041 ד"ר דובי לופי ד' 45: 15-15: 14

פסיכולוגיה של הלמידה

הקורס סוקר את השורשים הפילוסופיים והאבולוציוניים של חקר הלמידה. הסטודנט ייחשף לטווח נרחב של נושאים: עקרונות ומאפיינים של למידה לא-אסוציאטיבית (הסיטואציה/סנסיטיזציה) ושל למידה אסוציאטיבית (פאבלוביאנית/אינסטרומנטאלית), השפעת רגשות על תהליכי למידה והימנעות. דגש מיוחד יושם על התהליך המחקרי וגילויים במדעי המוח המקדמים הבנה של תהליכי למידה ותיאוריות של זיכרון. יעשה ניסיון לקשר תיאוריה ומעשה, תוך הדגמה כיצד מחקר מעבדתי מוביל ליישום קליני.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 60

33007: ז

א' 31315 ד"ר אבי אביטל ה' 45: 11-30: 08

חינוך אקזיסטנציאליסטי והומניסטי בראי הקולנוע

מטרת הקורס היא לבחון את העקרונות המנחים של החינוך האקזיסטנציאליסטי וההומניסטי כפי שהם משתקפים גם בראי הקולנוע. במהלך הקורס נצפה במספר סרטים וקטעים מתוך סרטים ונתח אותם וסוגיות חינוכיות העולות מהן. ננסה לעמוד באמצעות הסרטים גם על הפוטנציאל הייחודי הטמון בדרכים חינוכיות אלה אבל גם על הקשיים והסכנות הכרוכים בהן, או לכל הפחות בדרך בה הן מיושמות על ידי מורים מסוימים.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

ז: 32037

א' 33055 ד"ר אלון רז ב' 10:15-11:45

תקשורת בין אישית ומודעות עצמית-סדנא

הקורס הוא התנסות חווייתית בתהליכים שמטרתם פיתוח מודעות עצמית ותקשורת אפקטיבית וישירה בין-אישית ובקבוצה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / סד' / 60

ז: 30066

א' 33059 ד"ר אסנת דור ב' 12:15-13:45

תיאוריות בייעוץ

קורס זה הינו המשך לשיעור מבוא לייעוץ. מטרת הקורס היא הקניית ידע מתקדם על תחום הייעוץ החינוכי. נסקור תיאוריות שונות בייעוץ תוך הדגשת הרקע ההיסטורי שלהן, עיקרי כל גישה ודרכים בהן היא מיושמת בשדה. נבחן את האפשרות לשלב בין הגישות כדי להעמיק את ההיכרות עם גווניו השונים של הייעוץ החינוכי ואת היכולת להעריך את עבודת היועץ/ת.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

ק: 33037

ז: 32014

ב' 33042 ד"ר דובי לופי ד' 08:30-10:00

מבוא לטיפול משפחתי

הקורס יחולק ל-2 חלקים בחלק הראשון יסקרו עקרונות מרכזיות בתחום הטיפול המשפחתי, בעיקר הגישה של מורי בואן. התלמידים יתרגלו שרטוט אילן היוחסין של המשפחה (גינורגראם) באמצעות מחקר אישי על משפחות המוצא שלהם תוך קבלת הדרכה אישית. בחלק השני תתקיים סדנא שבה הסטודנטים ילמדו על השפעת המשפחה על ההתפתחות נפשית-חברתית ועל סגנון הקשרים הזוגיים שלהם. עדיפות לסטודנטים שנה ג'.

2 שש"ס / 2 נ"ז / סד' / 60

ז: 31148

א' 33058 פרופ' ח'אולה אבו-בקר ד' 12:15-13:45

שותפות בחיבור "סיפורים מועדפים" להרחבת הזהות האישית.

תהליך קבוצתי שיעסוק בהיכרות עם סיפורים צרים המצמצמים את חיינו, כיצד להתמודד עימם וכיצד לחקור ולעבוד סיפורים המכבדים ומעשירים אותנו והמרחיבים את זהותנו. תהליך זה יעשה דרך התנסות אישית וקבוצתית באמצעות כלים נרטיביים כשהקבוצה משמשת כ"קבוצת עדים" המהדהדת לפרט ומאפשרת הרחבה נוספת למשמעות ה"זהות המועדפת".

2 שש"ס / 2 נ"ז / סד' / 60

ז: 32036

ב' 33057 גב' חביבה פורטל ד' 14:15-15:45

פסיכולוגיה אבנורמלית (מהווה קורס השלמה לתכנית לתואר השני בייעוץ חינוכי במכללה)

הקורס יעסוק בתחום האבנורמלי של הפסיכולוגיה: תחום ההפרעות הנפשיות של ילדים, מתבגרים ומבוגרים. בקורס תידון השאלה כיצד מגדירים נורמלי לעומת אבנורמלי, כיצד מגדירים סוגים שונים של הפרעות, כיצד נקבעת האבחנה, מהן התיאוריות המסבירות את התפתחות ההפרעה, היחס בין החלק התורשתי והסביבתי בהפרעות השונות, ומהן דרכי הטיפול המקובלות בהתאמה להפרעות השונות.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 33051 ד"ר צחי ארנון ד' 12:15-13:45

מבוא לראיון הייעוצי (מהווה קורס השלמה לתכנית לתואר השני בייעוץ חינוכי במכללה מיועד עבוד סטודנטים שנה ג' ומספר המקומות בו מוגבל).

הקורס יעסוק ביסודות תורת הראיון הקליני המסייע. הקורס יתנהל במתכונת של למידה והתנסות אישית בעריכת ראיון. הסטודנטים ישתתפו בקבוצת למידה והדרכה שבה יידונו התנסויותיהם בעריכת ראיון.

4 שש"ס / 4 נ"ז / סד' / 60

ז: 30034

א' 33048 ד"ר צחי ארנון ד' 16:15-19:45

המשפחה-חממה או מלכודת לילד הגדל?

מטרת הקורס להקנות לסטודנטים מושגים בסיסיים להבנת תהליכים ודינאמיקות בתוך המשפחה המודרנית ולבחירתם. הסוגיות המשפחתיות שבהן נעסוק: מקומם של הילדים והנשים במשפחה, תפקידה של המשפחה בתהליכי החברות, דפוסים שונים של הורות ומשמעותם לגבי חינוך הילדים; במקומה של האימהות בחיי המשפחה ובחינוך הילדים, זוגיות ונאמנות בתקופה של ערכים.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60
א' 33069 ד"ר יוסי ארגמן ד' 08:30-10:00

יזמות כהגשמה עצמית

בקורס נעקוב אחר גישות חינוכיות שונות ונבחן את מקומה של היזמות במסגרתן. מהלך זה יאפשר לנו לבקר תפיסות של חינוך המזהות חינוך כהנחלת ידע, ולהעמיד במקומן את העצמת הפרט והתפתחות הכישורים של האדם היוזם והיוצר במוקד העשייה החינוכית. תוך כדי כך נציג את היחסים בין הפרט החברה והקהילה הנגזרות מתפיסות אלו.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 60
א' 33063 ד"ר יוסי ארגמן ב' 14:15-17:45

חינוך לשלום- היבטים מקומיים וגלובליים

האם תפקידו של החינוך לשקף, להסביר ולנתח את המצב החברתי בחברה שבה הוא פועל, או שמא מטרתו ליצור חשיבה מקורית ולשנות מציאות? במידה ומצבי קונפליקט הם אינהרנטיים בחברה אנושית רב-גונית, האם הניסיון למגר או לשכך קונפליקטים הוא חשוב כל כך? ואולי הקונפליקטים הם חלק בלתי נפרד מחברה חיה ובוועט? מהן התיאוריות והפרקטיקות של התחום הנקרא "חינוך לשלום"? בקורס נבחן שאלות אלה בהקשר המקומי תוך התייחסות והשוואה לדוגמאות מהעולם. נעלה סוגיות מהותיות ותיאורטיות, שיכללו רפלקציה אישית לצד הסקירה וההערכה של העשייה בשטח.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60
א' 33066 ד"ר מירב בן נון ב' 08:30-10:00

היבטים פוליטיים וחברתיים של חינוך בחברה מרובת קונפליקטים

בחברות בהן קיימים קונפליקטים מהותיים, לחינוך מוקצה תפקיד כפול. הראשון הוא הכנת התלמידים לחיות חיים מלאים ומשמעותיים על ידי הענקת כלים, מיומנויות, ידע, ופיתוח יכולות חשיבה שיקדמו השתלבות בחברה משתנה. תפקידו השני של החינוך הוא הכנת התלמידים להתמודדות עם האתגרים המורכבים שמציב הקונפליקט, ביניהם הכרת האחר. מטבעם של קונפליקטים שהם מחדדים שאלות ערכיות ומוסריות של חברה וממשל. מערכות חינוך, אשר מבטאות הלכי רוח חברתיים, הופכות להיות זירות של מאבק. כיצד ניתן להבין ולנתח מצב זה? נעשה זאת תוך בחינה של תיאוריות, מקרי-בוחרן היסטוריים ודוגמאות בינלאומיות שיעמיקו את הדיון בזירה הישראלית.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60
ב' 33068 ד"ר מירב בן נון ג' 14:15-15:45

פיתוח משחקים וסיפורים אינטראקטיביים

משחקים יכולים להיות דרך יעילה ללמידה, פיתוח משחקים וסיפורים אינטראקטיביים על אחת כמה וכמה. בקורס זה ילמדו הסטודנטים שפת תכנות מבוססת מולטימדיה (Scratch) וישתמשו בה לפיתוח משחקים וסיפורים אינטראקטיביים. זו הזדמנות לידע בסיסי בתכנות, ידע בתכנון וביצוע פרויקט, ביטוי ליצירתיות ודמיון. במקביל להתנסות המעשית החומר התיאורטי יעסוק בתכנון ובהערכה של חומר לימודי אינטראקטיבי מבוסס מולטימדיה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / סד' / 60
ב' 33065 ד"ר רחל אורבך ג' 16:15-17:45